

Д. В. Гриненко

Інститут педагогіки НАПН України

Науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор

О. І. Локишина

Методичні підходи до вивчення іноземних мов у школах Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії

В офіційних документах, прийнятих урядами кожної з частин Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії, особлива увага звертається на методику навчання мови, у тому числі на найбільш ефективні методичні підходи, застосування яких є невід'ємною частиною шкільного процесу. Зауважимо, що на сьогоднішній день до головних пріоритетів шкільної іншомовної освіти Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії належать формування навичок спілкування та уміння вчитися, орієнтація на індивідуума, його особисті потреби, таланти та унікальність, забезпечення навчання в парах та групах крізь взаємодію з іншими учасниками педагогічного процесу, виконання завдань, спрямованих на накопичення досвіду та використання власного творчого потенціалу, заохочення до обговорень, наявність вчителя-керівника, котрий допомагає та наставляє кожного учня у процесі вивчення мови [4; 43]. Уможливлення подібного педагогічного процесу відповідає принципам **комунікативного підходу** (*communicative approach*). Як зазначає британський науковець М. Сонг (M. Song), останній є «сукупністю методів навчання, що роблять особливий наголос на функціональний та структурний аспекти мови ... та віддають перевагу формуванню навичок говоріння та аудіювання» [4; 29]. Втім, письмо та читання також займають важливе місце у процесі навчання іноземної мови у британських школах.

Окрім комунікативного підходу, слід відзначити важливий внесок упровадження **інтегрованого підходу** (*integrated approach*) до навчання у розвиток британської іншомовної освіти. Доцільність подібних змін стала

очевидною з огляду на переваги, які помітили як вчителі, так і учні під час його застосування у процесі вивчення тієї чи іншої іноземної мови. Було виявлено, що інтегрований підхід до навчання дає змогу не лише умотивувати школярів вивчати мову та застосовувати набуті навички на практиці, а й забезпечує наявність міжпредметних зв'язків у процесі вивчення [2; 218].

Зокрема, у **Національному Курикулумі Північної Ірландії (Northern Ireland Curriculum) (2013)** був чітко прописаний перелік предметів, які можуть вивчатися у контексті мовної освіти. До нього увійшли: математика та лічба (за допомогою використання відповідної лексики, у тому числі цифр, формул, тощо, з метою вираження власної точки зору, обробки числової інформації під час опрацювання газетних статей, доповідей і т.д.); мистецтво (через обговорення власних мистецьких робіт чи праць інших, написання їх критичного огляду чи прослуховування запису вистав, пісень, ознайомлення з текстами, що торкаються питання історії створення світових витворів мистецтва, участь у рольових іграх, у тому числі розігрування коротких п'єс, постановок танців, тощо), світ навколо нас (написання творів, обговорення, прослуховування та читання будь-яких адаптованих чи автентичних текстів, що стосуються одного або кількох аспектів вищезазначеного предмету), особистісний розвиток та взаєморозуміння (дослідження одного з питань, що стосується розвитку особистості чи порозуміння у соціумі засобами іноземної мови), фізичне виховання (виконання фізичних вправ з одночасним засвоєнням лексичних одиниць, що стосуються руху) [3; 53].

Таким чином, **інтегрований підхід** зумовлює зростання рівня самостійності кожного учня, у той же час надаючи вчителю можливість його постійного професійного розвитку, співпраці зі спеціалістами з інших галузей знань, розробки навчального плану, здатного задовольнити потреби учнів. Позитивні зрушення у галузі іншомовної освіти Великобританії стали очевидними й з огляду на зростання кількості учнів, котрі виявляють бажання вивчати іноземні мови [2; 218].

Не менш важливе місце в іншомовній освіті Сполученого Королівства посідає **цілепокладальний підхід** (*task-based approach*), згідно з яким основну роль у навчальному процесі відіграє лінгвістична дія або завдання, яке має виконати учень з метою удосконалення набутих умінь та навичок. Задля забезпечення ефективності застосування цілепокладального підходу, важливими є й вимоги, які висуваються до кожного завдання. По-перше, воно має бути лише одним, а не одразу декількома (наприклад, створити список покупок, вирішити, які речі доцільно взяти на безлюдний острів, тощо). По-друге, виконання завдання вимагає самостійності у роботі учня, тобто, роботу необхідно побудувати таким чином, аби дитина не мала змогу запозичити ідею в інших школярів чи списати в них. По-третє, мова, яка використовується під час виконання завдання, має відповідати тій лексиці, що використовується в реальному житті носіями мови, і, по-четверте, мова є важливішою, аніж форма [1; с. 4].

Отже, результати нашого дослідження продемонстрували, що найбільш розповсюдженими у практиці навчання іноземних мов у британських школах виявилися комунікативний, інтегрований та цілепокладальний підходи, кожен з яких вже встиг довести доцільність свого використання, а також власну відповідність національним освітнім стандартам. Більш того, кожен з підходів не лише дає учням змогу вдосконалити власні іншомовні знання та навички, а й розвинути їх самостійність, підвищити рівень мотивації, а також забезпечити практичність набутих знань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Ducker N. Enriching the Curriculum with Task-Based Instruction / N. Ducker // Polyglossia. - № 22. – P. 3-13
2. Folder C. Living Languages: An Integrated Approach to Teaching Foreign Languages in Secondary Schools / Clare Folder. – London: Routledge, 2013. – 304 p.
3. Northern Ireland Curriculum. CCEA, 2013. – 114p.
4. Song M. Participant Perceptions about Speaking and Listening in Modern Foreign Languages Classes in China and England, and their relationships to Classroom Practices : a dissertation ... a Doctor of Philosophical Sciences / M. Song, University of Leicester, 2013. – 433 p.

